

Verzuiling is het ontstaan en de groei van aparte werelden binnen een bepaalde maatschappij en dit naar aanleiding van een aantal breuklijnen. Tussen de zuilen ontstaan er gesloten en beschermde grenzen zodat iedereen binnen zijn of haar zuil blijft. De zuil gaat op die manier ook aan cliëntelisme doen en probeert iedereen te binden met cultuur, ontspanning, dienstbetoon, ziekenfondsen, verzekeringen enz. Op die manier ontstaat er een netwerk van hecht-geïntegreerde organisaties onder één partijkoepel. Daarbij stellen we vast dat de zuilen rechtstreeks of onrechtstreeks door de overheid in stand worden gehouden met allerlei subsidies. De zuilen maken immers zelf de macht uit en hebben rechtstreeks of onrechtstreeks invloed op de politieke besluitvorming. Op die manier functioneren in Vlaanderen de christelijke, socialistische en liberale zuil. Op diezelfde manier werk(t)en in Lichtervelde de rode en de zwarte zuil.

Naar het einde van Rood en Zwart

Impressies over honderd jaar verzuiling in Lichtervelde

'Je bent van Lichtervelde. Ben je van de roo of de zwarte?' Met deze lastige vraag werd menig Lichterveldenaar jaren lang, en vaak pijnlijk, geconfronteerd wanneer hij buiten de gemeente kwam. Het is een vraag naar de diepste zieleroerselen van elke Lichterveldenaar. De laatste jaren wordt ze steeds minder gesteld. Betekent dit bij het begin van een nieuwe eeuw stilaan het einde van rood en zwart? Het antwoord is al even gevaarlijk als de vraag zelf.

Eind negentiende eeuw is Lichtervelde een welvarend en vreedzaam dorp. M. Surmont is er van 1842 tot 1872 burgemeester en boegbeeld geweest. Pieter Decuyper, van uitgesproken katholieke signatuur, wordt in 1872 zijn opvolger. Dat Surmont een doctrinair liberaal en logeman was, bleek geen punt te zijn. Zijn geestelijk testament zal voorzien hebben in de voortzetting van zijn liberaal gedachtengoed in de kring van goede vrienden en trouwe aanhangers. Surmont heeft ook oog voor de culturele ontvoogding van zijn volk en is erevoorzitter van de in 1806 opgerichte fanfare Sint-Cecilia die alle publieke en zelfs privé-feestelijkheden tot eenieders tevredenheid zal opluisteren. Naast wereldse muziek hoort ook hemels gezang. De geestelijkheid beschikt over een gilde van koorzangers, hoofdzakelijk jong volk, die de talrijke kerkdiensten moet helpen verzorgen. De schuttersgilde Sint-Sebastiaan zorgt voor sportief en lichamelijk vertier.

De breuklijn waarrond de twee partijen ontstaan, is merkwaardig. De scheuring gaat terug op een tussenkomst van de geestelijkheid die op het einde van de vorige eeuw niet vies was van politiek. Men wil een dam opwerpen tegen een liberaal en het liberale gedachtengoed maar men verandert van kamp als blijkt dat de geestelijke invloed en de macht in de katholieke Burgersgilde te gering is. Tegen de achtergrond van de uitbreiding van het kiesrecht in 1893 probeert de clerus de gelovigen te loodsen naar die partij waar ze het voor het zeggen heeft.

Na de tussentijdse verkiezingen van 1878 gaan de heren Kerkhofs, Goddyn en Dewulf, erkend als zijnde van katholieken huize, de liberale toer op. Kerkhofs wordt burgemeester en Goddyn zijn trouwe schepen. Kerkhofs manoeuvreert zichzelf in een uiterst delicate positie. Hij moet de nieuwe liberaalgekleurde schoolwetgeving toepassen, het katholieke Lichtervelde niet voor het hoofd stoten en de vriend blijven van de liberale provinciegouverneur en de antiklerikale ministers in Brussel. De man blaast warm en weer koud doch zelden op het gepaste moment.

1.1 Het grote schisma

Reactie blijft niet uit. Prompt en vinnig. De verongelijkte politieke vrienden van Kerkhofs worden zijn gezworen vijanden en vinden sterke bondgenoten in de parochiepriesters. De strijd tegen het verderfelijke liberalisme, tegen de geuzen en de ketters, tegen hen die het Geheiligd Teken der Verlossing onttrekken aan de blikken van

de jeugd, barst in alle hevigheid los. In de troebele sfeer van verdachtmakingen, pesterijen en vijandschap wordt zonder verwijl een reactionaire vereniging met eigen fanfare opgericht: De Katholieke Burgersgilde, Hoop op de Toekomst. Voortaan zal men voor Kerkhofs niet meer de knieval moeten doen om de fanfare Sint-Cecilia in een feestelijkheid te betrekken.

De grote schare koorzangers is voldoende muzikaal onderlegd om binnen de kortste tijd een instrument te bespelen. Voor de oprichting van de fanfare zal de geestelijkheid ruime materiële steun verlenen en zelfs zorgen voor een artistiek ontworpen vaandel. De vlag is een sacraal stuk en wordt in de onderpastorie bewaard. De repetities gaan door in het stamlokaal van de vereniging, de herberg De Keizer, waar ook de schuttersvereniging Willem Tell haar onderkomen heeft.

De hoek van de toog in De Keizer is een doorn in het oog van onderpastoor Raepsaet die in 1883 een zaaltje laat bouwen in de Potteriestraat waarin hij de maatschappelijk gerichte activiteiten van de nieuwe vereniging wil laten doorgaan. Het is gedaan met pinten pakken, de muzikanten zullen het weten. Raepsaet wordt niet gevolgd. De bemoeienissen en de bedilzucht van de priester gaan te ver. De Burgersgilde weigert De Keizer te verlaten voor de Potteriezaal, hoe hard ook aangedrongen wordt. Er groeien spanningen tussen de leken en de clerus, die vooralsnog bijgelegd worden. De voorbereidende besprekingen tot lijstvorming voor de verkiezingen van 1895 zorgen voor heibel binnen de kern van De Katholieke Burgersgilde. De visie van de geestelijkheid verschilt grondig met die van de mensen die het straks op het terrein moeten waarmaken. Men raakt het niet eens over namen en volgorde.

De liberale Kerkhofs en consoorten liggen op de loer en zetten de deuren van het partijlokaal wagenwijd open voor de misnoegden van de andere kant. Schepen E. Farazijn, op dat ogenblik penningmeester van het Kerkbestuur, besluit De Katholieke Burgersgilde in onvrede te verlaten en zijn geluk te beproeven aan de overkant. Hij wordt gevolgd door de geestelijkheid die het met, naar hun oordeel, de rebelse Burgersgilde niet meer kan stellen. De mannen van De Zwaan, stamkroeg en partijlokaal, zullen de christelijke waarden verkondigen terwijl de lauwe katholieken van De Burgersgilde naar de hel gewenst worden.

De politieke ontwikkelingen op het einde van de vorige eeuw betekenen het begin van honderd jaar verzuiling in Lichtervelde. Twee partijen gaan recht tegen elkaar in: de zwarte zwaan tegen de rode keizer, alias De Katholieke Burgersgilde. Ter identificatie worden de partijen ook gevisualiseerd met keiharde kleuren. Zwart voor De Zwaan, naar de kleur van de soutane van de pastoors. Rood voor De Keizer: socialistisch rood of gewoon opvallend publicitair rood?

De breuklijn kan niet terug gebracht worden tot de tegenstelling tussen katholieken of vrijzinnigen, of tussen socialisten en liberalen. Nee, want beide partijen waren katholiek, en telden zowel middenstanders, kleine boeren als arbeiders onder hun aanhang. De breuklijn is er een van plaatselijke politiek, van geiten en bokken, van rood en zwart. Beide partijen beginnen rondom zich een echte zuil te bouwen, een burcht waarin iedere Lichterveldenaar zich enerzijds veilig en geborgen kan voelen maar anderzijds onder geen enkel beding de burcht kan verlaten.

1.2 Ziekenfonds en Brandverzekering(en)

In 1890 gaat de Vereniging Katholieke Ziekentroost officieel van start in Lichtervelde. Het fonds is een initiatief van de geestelijkheid en wordt gesteund door alle weldenkende burgers uit de gemeente. Een vorm van solidariteit die meer dan lovenswaardig is want de zieken kunnen er alleen wel bij varen. De politieke strubbelingen in 1895 hebben gevolgen voor De Katholieke Ziekentroost. Uit protest tegen het laakbare gedrag van de pastoors nemen een aantal leden van de strekking De Keizer ontslag uit het bestuur en worden natuurlijk opgevolgd door aanhangers van De Zwaan. De reactionairen van De Keizer geven daarmee een belangrijk bruggenhoofd prijs.

Of liep De Keizer toen al met andere plannen in het hoofd? Kan best! In 1897 wordt de Samenwerkende Maatschappij Brandverzekering van Lichtervelde in het leven geroepen. Een verzekering tegen brand lijkt minstens even noodzakelijk als een verzekering tegen ziekte. Als antwoord op het gekonkel binnen De Katholieke Ziekentroost kan dat tellen. Een schot in de roos. De Zwaan wil ook haar deel van de koek en steekt in 1903 met de concurrerende verzekeringsmaatschappij Sint-Donatus van wal, waarvan de zetel tot nader order ondergebracht is in het gemeentehuis. De keuze van maatschappij wordt nooit bepaald door de prijs van de premie of de geboden garanties, maar altijd door de kleur van de polis, zwart of rood...

Verzekeringsmaatschappijen, schuttersgilden, zwart- of roodgetinte kroegen, fanfares, kortom alle middelen worden aangewend om aan klantenbinding te doen. De plaatselijke medici, in den beginne met z'n tweeën, hebben de eed van Hippocrates nooit verloochend, zich steeds ingezet voor alle zieken, maar de dokter van De Zwaan en de dokter van De Keizer zijn bewuste pioniers van de partij waarbij ze horen. Zij werken mede de strakkere verzuiling in de hand.

Het lokale advertentieblaadje De Veldbloem wordt de spreekbuis van alle instanties die met De Zwaan te doen hebben. Het antwoord laat even maar op zich wachten. De Keizer pakt uit met De Gazette van Lichtervelde om het nodige weerwerk te bieden. Het minste dat over de lokale persstrijd gezegd kan worden is dat de beide blaadjes helemaal niet lief waren voor mekaar.

Lichtervelde werkt vijftig jaar aan de verzuiling. Iedere partij mobiliseert zijn achterban en organiseert zich van de wieg tot het graf. Muziekmaatschappij, toneelvereniging, brandverzekering, dienstbetoon,... iedere partij bouwt een netwerk rondom zich waar men niet uit komt en bediend kan worden qua cultuur, politiek, vrije tijd, dienstbetoon enz. Het leidt tot een opsplitsing van de Lichterveldse gemeenschap waarin men meer oog heeft voor personen en hun politieke kleur dan voor morele of politieke waarden. De verzuiling verstart. Ze voedt en laaft zich aan de zesjaarlijkse gemeenteraadsverkiezingen.

De ingenomen posities op de vooravond van 1914-1918 ondergaan geen ingrijpende wijzigingen tussen 1920 en 1940. Geen morzel grond wordt prijsgegeven, integendeel de verzuiling verstart en daar zijn een paar politieke aardschokken niet vreemd aan. De overstap van E. Maenhout van De Zwaan naar De Keizer was voorzien of voorspeld, maar als C. Decock in 1936 zijn kazakke keert om A. Ramboer tot secre-

taris te helpen benoemen, is de maat weer overvol. Je kan al voor minder een half dorp op stang jagen.

1.3 De verzuiling en haar uitwassen

In 1939 wordt E. Callewaert burgemeester van een politiek verscheurde, maar nog altijd materieel welvarende gemeente waar ook plaats is voor cultuur. Twee bloeiende fanfares die samen meer dan honderd spelende leden tellen kunnen zich overal meten met de beste en genieten van grote publieke belangstelling. De repertoria van de twee plaatselijke toneelkringen: Willen is Kunnen voor De Zwaan en Nut en Vermaak voor De Keizer, getuigen van goede smaak en verantwoorde ambitie en bieden kunst op hoog niveau. Het concert is een jaarlijks weerkerend hoogtepunt voor de geïnteresseerde Lichterveldenaar die zich evenwel beperkt tot een vertoning in één bepaalde zaal. In die zaal dan, elders kan niet. De innemende Callewaert leek de geknipte man om mettertijd de scherpste hoeken in de tegenstellingen af te ronden. De oorlog heeft er anders over beslist.

Het bestaan van partijgebonden organisaties heeft ook belangrijke uitwassen in de louter sociale relaties van de Lichterveldse bevolking. Waar politiek engagement primeert op familiale banden loopt het steevast verkeerd. Vrede in het gezin wordt wel eens meer verstoord door een verdacht politiek manoeuvre van een vader, een broer, een oom of zelfs een verre neef. Er ontstaan vetes die heel lang kunnen duren en zelden bijgelegd worden.

Minder schrijnend maar even bedenkelijk is het lot van de middenstander die zich laat kennen als aanhanger van de roden of de zwarten. Zijn potentieel aan klanten ziet hij ipso facto met 40 procent verminderen. De zeldzame gevallen die proberen uit twee ruiven te eten worden gewantrouwd door beide clans en trappelen dan ook ter plaatse. Doorgaans probeert de burger braaf te blijven, hij is niet in de contramirine, maar heel diep in geest en hart roert er altijd iets.

Een keer moet de Lichterveldenaar onverholven kleur bekennen. De gedachtenisprentjes die bij de offergang in elke begrafenis uitgereikt worden, getuigen altijd van een diep christelijk geloof en een stichtelijke levenswandel, maar het voetnootje met vermelding van de naam van de drukker van het document verraadt het kleur van de overledene en zijn nabestaanden. Sintobin drukt zwart, Vandeputte drukt rood. Het is het een of het ander, te nemen of te laten. Het commentaar op dubieuze grensgevallen klinkt soms ontgoochelend, maar altijd even brutaal: 'Ik heb het altijd al gezegd. Zwart, pekzwart, of rood, bloedrood, al van jaren verre.' Gevolgd door een diepe zucht. De dierbare overledene en zijn achtbare familie worden in de passende lade bijgezet.

De nieuwgebouwde gemeenteschool ter Beverenstraat is in 1930 een complex dat een generatie voor is op zijn tijd en dat beschikt over een keurkorps van onderwijzers en onderwijzeressen. Alle leerkrachten worden politiek benoemd en zijn dus zwart of rood. Eerder toevallig heeft in zekere tijd twee derde van het personeel zijn benoeming te danken aan De Keizer. Zo vormen de vier overige collega's een minderheidsgroepje. K. Vangheluwe die er zijn hele beroepsleven de dienst uitmaakte, vertelt naar waarheid dat de plaatselijke politiek nooit een onderwerp van gesprek was

en dat allusies op bestaande toestanden of mistoestanden nooit aan de orde waren. Een enkele keer, als in 1955 de ziel van het kind weer eens in gevaar is door de aangekondigde schoolwetgeving van Collard, ontstaat er beroering. Het minderheids-groepje gaat staken, hoewel de gemeenteschool, sowieso neutraal, nooit bedreigd wordt. Het morele gezag van toenmalig schooldirecteur G. Delefortrie leidt alles weer in goede banen.

Het Vrijwillig Brandweerkorps recruteert en selecteert en de voorgedragen kandidaten worden benoemd door de gemeenteraad. Decennia lang is het korps een appendix geweest van De Keizer. De aanwerving gebeurt in eigen midden onder bekende vrienden. Een kandidaat van de andere kant moet heel goede papieren op zak hebben, of hij komt er niet in. De andersgezinden zijn dan ook op een hand te tellen. Appendix ja, maar daar houdt het ook op. Binnen het korps zijn politieke gesprekken taboe en de pompiers houden zich gedisciplineerd aan het bevel.

De in 1945 weer actieve wielclub Flandria die op kermisdonderdag van hetzelfde jaar uitpakt met de Grote Prijs der Politieke Gevangenen, is van oudsher rood. De club zal in zijn verder bestaan traditioneel in eigen vijver blijven vissen. Duivenmelkers en vinkenpieten zijn verenigd in maatschappijen met ronkende namen om zich op zomerse zondagen aan hun geliefkoosde liefhebberij over te geven. De leden zijn gewone mensen die de politiek ver van hun bed houden. Wie probeert in het politieke potje te roeren, krijgt het deksel op de neus.

Sport, spel en hobby's zullen nooit de Lichterveldse politieke onhebbelijkheden ingrijpend verbeteren, maar ze leveren een passieve bijdrage tot het effenen van de weg.

1.4 De oorlogsgebeurtenissen en de nasleep ervan

De tweede breuklijn die Lichtervelde verdeelt, is deze van de tweede wereldoorlog. Ook deze breuklijn is niet rechtlijnig en kan niet geduid worden in rood en zwart. Maar toch zal ze rood en zwart verscheuren. Er kan geen sprake zijn van pacificatie, van vrede tussen beide partijen. Integendeel, de strijd wordt met grote verbetering verder gezet en de verzuiling verder georganiseerd. Apartheid en onverdraagzaamheid dikken aan. Het sociaal leven blijft opgedeeld in rood en zwart: je wordt geboren in de zwarte of rode zuil, je speelt muziek in rood of zwart, je gaat toeneel kijken bij zwart of rood, je gaat rood of zwart op cafébezoek, je trouwt rood of zwart, er flaneren zelfs een rode Sinterklaas en een zwarte Sinterklaas.

De dramatische oorlogsjaren brengen angst, armoede en vooral verscheurdheid in het dorp. Mee in het verzet tegen de bezetter, of meewerken met het nieuwe be-wind, is de verscheurende keuze waarvoor iedere weerbare man zich geplaatst ziet. De Witte Brigade bouwt tijdens de oorlog op eigen vrienden en bekenden. De leiding is uitgesproken roodgezind en het gros van de leden van de Weerstand behoort dus tot die kring. Voor een trouwe werkmakker, een neef of een goede vriend wordt wel uitzondering gemaakt. Het bezit van een vuurwapen lijkt in die tijd inderdaad soms belangrijker dan de kleur van de partijkaart.

Het wordt een strijd tussen voor- en tegenstanders van De Nieuwe Orde, die resul-teert in een echt drama. In september 1942 wordt een deel van het Lichterveldse verzet door de Duitsers opgerold en opgesloten in concentratiekampen. Zijn ze ver-

klikt of gerold, of zijn ze het slachtoffer van eigen voortvarendheid? Op 8 mei 1945 capituleert Duitsland onvoorwaardelijk. De oorlog is voorgoed voorbij. In die dagen wordt in Lichtervelde bevestigd dat dertien dorpsgenoten onthoofd zijn in een Duitse gevangenis. Heel het dorp rouwt en leeft mee met de getroffen families.

De Keizer, na de oorlog doorgaans De Burgersgilde genoemd, verliest de kopstukken van de partij en een pak trouwe leden en moet zelfs haar meerderheid in de raad prijsgeven wegens gebrek aan opvolgers. De zwaargehavende partij kan blijven rekenen op de ruime sympathie van de bevolking en zal tussen 1946 en 1970 alle verkiezingen winnen, zij het met afnemend overwicht.

De politieke strijd blijft ook na de oorlog hevig. De dramatische ontknoping heeft immers voor nieuwe wonden gezorgd. Oude vrienden worden scheef bekeken voor hun al dan niet vermeende collaboratie met de bezetter. Nieuwe vijanden beschuldigen elkaar van al dan niet gepleegde feiten of van al dan niet ingenomen standpunten. De herinnering aan de oorlog voedt de politieke tegenstellingen. De woeste aanvallen van De Zwaan tussen 1952 en 1958 op de meerderheid en speciaal op de persoon van burgemeester mevrouw Callewaert zijn het sprekende bewijs. De agressieve politiek werpt geen vruchten af en wordt zelfs vrij algemeen afgekeurd. Die politieke stijl bevalt Lichtervelde niet en daar is men nochtans aan heel wat gewend.

1.5 De Zwaan neemt afstand

In 1964 is er voor het eerst geen verkiezingsstrijd tussen De Zwaan en De Burgersgilde. De Zwaan verkiest zich als ledenbeweging te oriënteren op het culturele niveau en laat de politiek over aan de CVP. De CVP biedt zich aan als eenheidslijst met kandidaten van De Zwaan, maar ook met verruimingskandidaten van het ACW en de Boerenbond. De Zwaan zoekt als politieke beweging onderdak in een groter huis, dat op Vlaams vlak ook als één grote zuil functioneert. De CM ontsnapt aan Lichterveldse intriges en is een ziekenfonds voor iedereen. De bode is een belangrijke pion en een vriend aan huis in heel veel gezinnen, wat zich vaak vertaalt in politiek succes. De zuil van De Zwaan wordt hervormd in een veel grotere zuil met nationale wortels. Vanaf de jaren tachtig zal deze aanpak de CVP geen windeieren leggen.

Lichtervelde ontsnapt in 1970 en in 1976 aan de fusienormen voor gemeenten. In heel België worden kleinere gemeenten met elkaar gefuseerd. Vaak wordt gekeken naar de politieke machtsverhoudingen om deze of gene gemeente aan elkaar te koppelen. Wie zal de meerderheid halen in de fusiegemeente, is het onuitgesproken criterium van de Wetstraat. Wordt Lichtervelde gefuseerd met Gits en Hooglede? Of misschien met Zwevezele en Wingene? Of met Koolskamp? Of toch niet met Torhout? Toenmalig burgemeester G. Decuyper slaagt erin Lichtervelde autonoom te houden. Het lokale chauvinisme krijgt nieuwe impulsen.

1.6 De oude vete laait opnieuw op

Als A. Tempelaere in 1970 zijn politieke vrienden het mes in de rug plant en met de oppositie een meerderheid gaat vormen, is het hek weer van de dam. Burgemeester

Decuypere van de Burgersgilde is gedoemd tot samenwerking met CVP-schepenen. De tegenstellingen tussen rood en zwart laaien opnieuw op en monden uit in vijandige betogingen op het Lichterveldse marktplein. De Gentse gendarmerie moet tussenkomen om de orde in een 'vredig' dorp te herstellen. Het geraas van het geweld trilt nog jaren na. De ontmanteling van de zuilen lijkt verder af dan ooit.

Een nieuwe generatie kiest bewust om al dan niet deel te nemen aan het maatschappelijk en cultureel leven. De jongeren zijn lid van deze of gene vereniging of sportclub en laten zich daarbij leiden door hun persoonlijke voorkeur en hobby en niet door de politiek. Ze overstijgen de politieke tegenstellingen en nemen deel aan het publieke leven zoals zij het willen. Niet de politieke kleur van de organisatie maar de kwaliteit van de activiteit is de belangrijkste drijfveer, niet de kleur van de café-uitbater of middenstander is belangrijk maar de kwaliteit van zijn pint of zijn producten. De nieuwe generatie is niet afkerig van politiek –zie hoeveel jongeren zich vandaag engageren- maar wel van de oude vetes tussen rood en zwart die ze alleen nog kennen van horen zeggen

1.7 Een keerpunt in 1970

Is 1970 een keerpunt? Het ziet er zo naar uit. Er komt een jongere generatie die het niet meer begrepen heeft op de oude tegenstellingen. Jonge, ondernemende middenstanders investeren fors en verleggen economische, sociale en politieke grenzen. Hun markt- en afzetgebied moet ruimer zijn dan pakweg de helft van de gemeente. Gemengde huwelijken worden gedoogd en een schare inwijkelingen doen de partijpolitieke grenzen vervagen. Jongeren verenigen zich in ongebonden organisaties en kiezen voor Scouts, Chiro, KAJ, KLJ of de Inktvis.

Er ontluiken tal van nieuwe initiatieven. Sportvelden en een zwembad, toegankelijk voor iedereen. Nieuwe clubs en kringen, bonden en fondsen voor jong en oud van beider kunne, schieten als paddestoelen uit de grond. Het lokale sport- en verenigingsleven is drukker dan ooit en dan elders. Het legt beslag op de middenstrook van het socio-culturele speelveld dat niet langer exclusief terrein is voor de traditionele en honderd jaar oude organisaties.

De socialisten onder leiding van R. Muys komen als alternatief en doorbreken de tweedeling van de Lichterveldse politiek. Wanneer R. Muys in 1976 burgemeester wordt in coalitie met De Burgersgilde gaan vele ogen open en wordt getoond dat het ook anders kan. Later zullen de socialisten aansluiting vinden bij de groenen van HELA en de SOMM als alternatief voor de bastions die jarenlang de dienst uitmaakten. Hun jong publiek toont dat de verzuiling in Lichtervelde voor hen niet langer hoeft.

1.8 De zuilen worden stilaan gesloopt

De CVP heeft zich als partij in de jaren sterk uitgebouwd en grijpt in 1982 de macht. De oude kern van De Zwaan, met het ACW, de boeren en de middenstanders is voldoende groot om een groot deel van Lichtervelde rond zich te scharen. De achterban van de Burgersgilde blijft van oudsher sterk en krachtig maar de partij heeft nagelaten zich te verruimen. Men bleef geloven in de sterkte van de zuil, de combinatie

van de beweging en de partij, en dit ondanks pogingen om al dan niet nauwer samen te gaan met de PVV en later de VLD. Burgemeester G. Kindt en zijn ploeg overbruggen geleidelijk de kloof tussen De Zwaan en de Burgersgilde. De politieke zuilen worden gesloopt, alleen het puin moet nog geruimd en de grondvesten geroid.

© Kurt Desplenter

De voorbije dertig jaar is er in Lichtervelde heel wat gebeurd en we kunnen stilaan spreken van een ontzuiling. Maar wat in honderd jaar opgebouwd werd en met de paplepel ingegeven werd, kun je niet in enkele decennia ongedaan maken. De strijd wordt minder hevig en minder alledaags. Alleen op cruciale ogenblikken van beleidskeuzes of persoonlijke voorkeuren durven de tegenstellingen nog wel eens een rol spelen... maar de oude politieke cultuur en macht taant. De jonge Lichterveldenaren begrijpen de oude politiek niet meer en de vele inwijkelingen bekijken politiek Lichtervelde –als ze het al bekijken- met vreemde ogen. De gemeente verandert. Maar Lichtervelde zal altijd buitengewoon zijn want dankzij de verzuiling is er een enorm groot engagement voor de publieke zaak en een uitgebreid verenigingsleven. Door de blokvorming hebben we veel meer verenigingen dan in andere gemeenten en het zijn actieve en bloeiende verenigingen. Iedere dag, iedere week kan iedere Lichterveldenaar daaraan meewerken en daarvan mee genieten.

Lichtervelde moet wel gewoon worden in zijn democratisch bestel en resoluut kiezen voor de nieuwe politieke cultuur. Een gemeentebestuur is geacht te leiden en te begeleiden, te oriënteren en te coördineren, te subsidiëren, initiatieven te nemen en andere te keldereren na consultatie en in gemeenschappelijk overleg met open oor voor een constructieve oppositie. En dit alles met slechts een doel: het beter worden van de gemeente en zijn inwoners.

De nieuwe fontein op het kerkplein kan daarbij inspirerend werken. De drie sproeiende stralen worden stilaan één grote en krachtige fontein, symbool voor een schoon en goed Lichtervelde. Ze wordt geflankeerd door een vredesduif... die hopelijk na 100 jaar strijd vrede mag brengen tussen de zuilen.

Heemkundige kring Karel Van de Poele